

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. lde küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. lde küldendők
az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A drágasági pótlék ügye.

Debreczen sz. kir. város kisebb javadalmazásu tisztviselői, kezelő és segéd személyzete kérvényt adtak be a bizottsági közgyűléshez, hogy az 1908. évre szavazzon meg 30% drágasági pótlékot.

A kérvényt alább egész terjedelmében közöljük, melyből az érdeklődők megérthetik, hogy a kisebb javadalmazásu tisztviselők és hivatalnokok rávannak ntalva arra, hogy kérjenek.

Nem kételkedünk, hogy városunk törvényhatósági bizottsága nem zárkózik el ezen méltányos kérés teljesítése elül. Mert ha a fizetésrendezés égető kérdése még mindig vita alatt van, vagy jobban szólva a *halasztás* posványába sülyedt, legalább enyhíteni fog a drágasági pótlék megadásával a tisztviselők megélhetési gondjain.

A kérvény egész terjedelmében így hangzik:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Az utóbbi idők sulyos pénzügyi viszonyai és a minden téren rohamosan emelkedő drágaság ismét azon kényszerhejzetbe hozta Debreczen sz. kir. város kisebb javadalmazásu tisztviselőit, hogy helyzetüknek némileg elviselhetőbbé tétele végett a tek. Bizottsági közgyűlés méltányosságához forduljanak.

Közismert dolog, hogy a városi tisztikar fizetésének rendezése évek óta huzódik és bár a tek. bizottsági közgyűlés minden egyes tagja meg van győződve helyzetünk tarthatatlanságáról s ennek bizonyosságául a fizetések rendezésének szükségességét elvileg határozatban ki is mondotta: mégis az ügy — a tisztikar mély sajnálatára és elkedvetlenedésére — érthetetlen módon stagnál; a napok terhe pedig felettünk mind sulyosabbá válik s míg a hivatalokban a közügyek folyton növekvő halmazát nem lankadó buzgalommal lelkiismeretesen és panasz nélkül végezzük: addig kint a társadalomban és családjaink szűkebb körében az élet mindennapi követelményeivel nélkülözések közt kétségbeejtő nehéz harcot kell folytatnunk, hogy a külsőségekben is némileg fentarhassuk legalább látszatát annak a tisztességes megjelenésnek, melyet a társadalom a tisztviselőtől megkíván s hivatalának tekintélye megkövetel.

Hálás elismeréssel vettük a tek. bizottsági közgyűlésnek azon méltányló elhatározását, mely részünkre a folyó évre 10% drágasági

pótlék folyósítását rendelte el. De mikor e feletti hálánknak kifejezést adunk, méltóztassék megengedni, hogy tartózkodás nélkül kimondhassuk azt is, hogy ezen nemes indokból eredt elhatározás, — a nyújtott segély csekély összege miatt — csak kis mértékben érte el azon célt, melyet szolgálni kívánt, t. i. a tisztviselők anyagi helyzetének türhetőbbé tételét. Az így nyert kevés segélynek havi részletekben szétmorzsolódó jelentéktelen részei nem adnak módot a tisztviselőnek arra, hogy az eléje tornyosuló szükségleteknek eleget tehessen s nehéz gondjaitól némileg szabaduljon. A nemeslelkű áldozat meghozatott s rajtunk segítve még sincsen!

Nem vesztettük még el reményünket, hogy a fizetések végleges rendezése által elébb-utóbb segítve lesz rajtunk, de addig is bizalomteljes tisztelettel kérjük a tek. bizottsági közgyűlést, hogy — a mai viszonyoknak megfelelőleg — fizetésünk 30%-át drágasági pótlék címén megadni méltóztassék.

Fájdalmasan esik, hogy ezt kérnünk kell s önéretünk szenved miatta, de a társadalomban egy bizonyos nivón megmaradni erkölcsi kötelességünk; ezt bizonyára a tek. törvényhatósági Bizottság is megköveteli s miután a mult idők kedvezőbb viszonyaihoz mért jelenlegi javadalmazásunk erre elégtelen: kényszerítve vagyunk helyzetünk visszasságára a tek. bizottság jóakaró figyelmét hangos szóval felhívni.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Jelen voltak Vecsey Imre főjegyző elnökle alatt Juhász Ignác, Komlóssy Arthur, Rochlitz Arthur, Rickl Géza, Beregi Nagy Sándor, Fejér Ferenc dr., Márton Imre, Poroszlai László, Oláh Károly, Magoss György dr., Aczél Géza és Vargha Károly.

A tárgysorozat első tárgya Havas Rezső dr. kir. tanácsos beadványa volt, amelyben arra szólítja fel Debreczen város törvényhatóságát, hogy Dalmáciának a Magyar birodalomhoz való hozzákapsolása érdekében a képviselőházhoz intézett feliratát pártolja a város és intézzen hasonszellemű feliratot a képviselőházhoz. Havas Rezső dr. feliratában hivatkozik arra a tényre, hogy csak azon ország lehet független és hatalmas, amelynek tengere van. Ennek a tudatában harcoltak régi királyaink annyit Dalmáciáért, míg meg is

szerezték a magyar királyság számára. Magyarország keleti politikájára nézve is rendkívül fontos Dalmácia visszacsatolása, mert ez által 562 kilométer hosszúságú tengerpart kikötővel kaput nyithatunk a Balkánra.

Gyönyörűen fejtegeti ezután Havas dr. Magyarországnak Dalmáciához való jogosultságát, az ezt biztosító törvényeket ismerteti az olaszok dalmát politikáját, a dalmátoknak a visszacsatolás érdekében való mozgalmait és azt a lázas munkát, amelyet mai időben az osztrákok fejtenek ki Dalmáciának minél több érdekszálal Ausztriához való kapcsolása érdekében. Elősorolja azon gazdasági érdekeket is, melyek Dalmácia visszacsatolása mellett szólnak.

A Havas Rezső dr. feliratával szemben Torontál vármegye átiratot küldött Debreczen városához, melyben a Dalmácia visszacsatolása ellen foglal állást s ilyen állásfoglalásra hívja fel Debreczent. Az átirat egyik fontos indokolásként hozza fel, hogy Dalmáciának visszacsatolásával csak erősíteni fogják a délszláv ábrándokat, erősíteni fogják a horvátok szeparasztikus törekvéseit.

Elég gondja, baja van most Magyarországnak, ne bolygassanak ilyen nehéz kérdést a jelenlegi kritikus politikai viszonyok közepette, annál kevésbé, mivel előrelátható, hogy a felírásnak semmi sikere nem lenne.

Az előadói lavaslat Torontál vármegye javaslata mellett foglal állást.

Komlóssy Arthur várakozó állásponton van. Ő sem tartja valami időszerűnek Havas dr. feliratát, amelyet különben teljes egészében aláír, de a Torontál vármegye kishitű nyilatkozatát elítéli. Szerinte legjobb lenne, ha most nem tárgyalnák a kérdést, hanem bevárnák, míg az országgyűlés felveti a kérdést és akkor szólna az ügyszó Debreczen is, melynek szava mindig irányadó volt.

Magoss György dr. előadja, hogy a politikai viszonyok olyanok, hogy a kérdést nem érdemes bolygatni.

Fejér Ferenc dr. nem járul Torontál vármegye felfogásához. A határozathozatalt halasszák későbbre, most vegyék le a napirendről Havas dr. indítványát.

Juhász Ignác szerint ha szó lehetne Dalmácia visszacsatolásáról, úgy közvetlenül az anyaországhoz kell csatolni, még a fennálló törvények megváltoztatásával is. Most azonban időszerűtlennek tartja a kérdést.

A jog- és pénzügyi bizottság többek hozzájárulása után úgy határozott, hogy az ügyet visszadja a tanácsnak, mert most időszerűtlennek tartja a bizottság kérdésben való határozathozatalt.

Az Uránia budapesti tudományos társulat munkás gimnáziumot óhajt Debreczenben felállítani, amelyben felnőtteknek tartanának ismeretterjesztő felolvasásokat mozgó képek kíséretében.

Az Uránia maga gondoskodnék a szükséges gépekről és az előadások anyagáról s a várostól mindössze egy termet kér, melyben az előadásokat megtartanák, valamint a gépek Debreczenbe

való szállítására szükséges költségek fedezését. E költségek évente mintegy 720 koronát tennének ki.

Ezenkívül felolvasóról is kellene a városnak gondoskodnia.

Az előadó javasolja, hogy az ügyet javaslatétel végett adják ki a helybeli tanonciskola vezetőségének.

Oláh Károly tanácsnok különösnek tartja, hogy ilyen tekintélyes tudományos egylet ajánlata felett nem határoz önállóan a bizottság, hanem egy iskolától kér véleményt. Javasolja, hogy szavazzák meg a költségeket a munkásgimnázium számára, anélkül, hogy a tanonciskolától véleményt kérnének, hanem e helyett a szabadiskolával karöltve járjanak el a munkásgimnázium létesítése ügyében, annál inkább, mivel a szabadiskola is hasonló cél érdekében munkálkodik.

Komlóssy Antur veszedelmesnek tartja, hogy a szabadiskolát is bevonják ebbe az ügybe, mivel a szabad iskola az internacionális eszmék hirdetője és szociálista tanokkal mértelyezi meg a népet, mert a szabad iskola politikai célt szolgál. Helyteleníti, hogy annak idején a tanács segélyben részesítette a szabad iskolát és nem vitte az ügyet a jog- és pénzügyi bizottság elé. Semmi esetre sem akar a szabad iskolával fogózni, Amellett van, hogy az ügyet véleményadás végett adják ki a tanonciskolának.

Vecsey Imre főjegyző a tanács reputációja érdekében Komlóssy Arthur felszólalására kijelenti, hogy a tanácsnak törvényben biztosított joga van arra, hogy a költségvetésben kijelölt kereten belül bizonyos célokra megszavazhasson valami összeget.

Fejér Ferenc dr., előadja, hogy minden aggodalom nélkül el lehet fogadni az Uránia tudományos egyesület ajánlatát. Fonák, sőt komikus dolognak tartja, hogy ily országos hírű nagy tudományos egylet működése elbírálását az iparos tanonciskolára akarják bízni. Minden aggály nélkül, sőt örömmel látja, ha a debreczeni szabadiskolával karöltve működne közre az Uránia nemes céljai a felnőttek tanítása érdekében. Védelmébe veszi a szabad iskolát, melynek tagjai önzetlenül működnek és kiemeli, hogy nem politikai cél, hanem tisztán kulturális cél érdekében dolgozik a szabad iskola, amelyet csak azok ítélnék el, akik nem ismerik és akik elítélik, azok talán sohasem voltak az előadásain.

Juhász Ignác is úgy látja, hogy az a szabadiskola a szociálisták iskolája. — Az Uránia ajánlata felett ki kell kérni a tanonciskola véleményét.

Oláh Károly kijelenti, hogy a debreczeni szabadiskola egyedül kulturális célt szolgál és nem politikait, amiről bárki meggyőződhetik, ha a plakátját megtekinti.

A jog- és pénzügyi bizottság ezután szavazás útján elhatározza, hogy az Uránia ajánlatát véleményadás végett kiadja az iparostanonciskolának és csak ennek véleménye alapján fog majd határozni a munkásgimnázium ügyében.

A bizottság ezután hozzáfogott az új szegényügyi szabályrendelet tárgyalásához, amelyet a bizottság kisebb-nagyobb módosítással elfogadott.

A vármegyei tisztujítás.

Jelölő értekezlet.

A hajdúvármegyei függetlenségi és 48-as párt-állású megyebizottsági tagok csütörtökön regge 8 órakor jelölő értekezletet tartottak Debreczenben, az Angol Királynőben. Az értekezleten 138 bizottsági tag vett részt közöttük az újonnan megválasztottak közül számosan. Weszprémy István pártelnök üdvözölte a megjelenteket. Az értekezlet ezután rátért a jelölésekre.

A jelölő-bizottság javaslata alapján egyhangúlag nagy lelkesedéssel jelöltetett az alispáni állásra: Kovács Gyula, tiszti ügyésznek Weszprémy István, árvaszéki elnöknek Pénzes Sándor, főjegyzőnek Pákozdy Sándor, főszolgabiráknak: Nábráczky István, Orosz Sándor, Nemes Zoltán, első aljegyzőnek, Dávidházy Sándor tb. főjegyző, másod-aljegyzőnek dr. Nábráczky Béla. A harmad-aljegyzői állásra abéce sorrendben jelöltettek: dr. Cseke Sándor, Dalmy Barna, dr. Váradi Szabó János; a 3 árvaszéki ülnöki állásra abéce sorrendben jelöltettek: dr. Cseke Miklós, dr. Fekete László, Orosz Endre, Sepsy Dezső; a 3 szolgabirói állásra jelöltettek abéce sorrendben: Ercsey Gyula, Ludány Géza, Rózsa Ernő, dr. U. Szabó Imre és Weszprémy Barna.

A párt az utóbbi állások betöltését nem tette pártkérdésre. Saját legjobb belátása és meggyőződése szerint fog a legérdemesebbnek talált jelöltreszavazni minden bizottsági tag. Tette ezt a párt azért, hogy a régi, érdemes tisztviselők hivatalaikból ki ne maradhassanak, viszont az új generáció tehetségesebbjei előtt a pálya megnyitassék. Az értekezlet teljes megnyugvással járult hozzá a jelölő-bizottság javaslataihoz.

A tisztiügyészi állásnál Oláh Bálint bősörményi biz. tag bejelentette, hogy adott szava folytán nem szavazhat Weszprémyre, amit nagyon sajnál, mert tudja, hogy ez állásra érdemesebb egyént Weszprémy Istvánnál választani nem lehet. Mátyus Gábor (Bősörmény) szerint vigyázni kellene, hogy a párt ajtaján ne jöhessenek be olyanok, kik nemrég még konok ellenségeink voltak.

Dr. Baltazár Dezső és Friedrich Lajos (Bősörmény) felvilágosító szavai után Fekete Sándor szoboszlói polgármester lelkes szavakban Weszprémy Istvánt ajánlotta. Zugó taps és éljenzés követte szavait. A különböző bizottsági tagsági helyek betöltésére nézve Kovács Gyula alispán kéretett fel javaslattételre. Az alispán nem lehetvén jelen az értekezleten, teendő javaslataihoz a párt előleges hozzájárulását megadta.

Ezután a tisztujítás egyéb részleteit beszélték meg. Majd a vasárnapi zászlóavatásról referált az elnök. Az idő rövidege miatt ugyanis a zászlóavatást vezető intéző-bizottság a rendezés és meghívások körül tökéletes eljárást nem követhetett. A párttagok lelkesedése és elnézése azonban lehetővé teszi, hogy az ünnepség minden tekintetben sikerült legyen. Hirlapi uton is felhívtnak a megyebeli független és 48-as elvű polgárok, hogy a zászlóavatásra minél számosabban befá-

radni s az ünnepély fényét és jelentőségét megjelenésükkel emelni sziveskedjenek.

Végül Weszprémy István pártelnök bejelentette, hogy Lengyel Imre a kormány ellen a ki-egyezési ügyből kifolyólag bizalmatlansági indítványt adott be. A párt az indítványt egyhangúlag, hozzászólalás nélkül elvetette s a párt álláspontjának esetleges kifejtésével az elnököt bizta meg. Az elnök lelkes éljenzése közben az értekezlet fel 10 órakor ért véget.

Plakett Thaly Kálmán dr. tiszteletére.

A Magyar Történelmi Társulat a következő felhívást küldte lapunkhoz, valamint a társulat összes tagjaihoz:

A Thaly Kálmán lelkében kora ifjúságától fogva lobogó lánggal égő eszme megvalósulását jelentette az az 1904 április 18-án elhangzott királyi szózat, amely utat nyitott, hogy hazatérhessen — bár haló poraiban — az önfeláldozás krisztusi erényeivel ékes s szívének jóságában és lelkének nemességében páratlanul tündöklő dicsőséges fejedelmünk II. Rákóczi Ferenc. Mennyi időnek kellett eltelnie, mióta ifjui hévvel ennek az eszmének szolgálatába szegődött, amíg azt a megvalósulás stádiumába juttathatta! S ő ezt az időt nem töltötte munkátlanságba. De nem is elégedett meg azzal, hogy ez az eszme csak az övé legyen, csak neki világítson. Éjet-napot egygyétéve évtizedeken keresztül fáradozott azon, hogy az eszme megvalósulásának erkölcsi alapot teremtsen. Leirhatatlan szorgalommal és páratlan lelkesedéssel egy egész könyvtárt irt és hordott a Rákóczi kora történetére össze, bebizonyítandó a nagy világ előtt is azt a magyar lélekben kiirthatatlanul élő örök igazságot, hogy a „Pro Deo, Patria et Libertate“ jelében folyt titáni küzdelemben nemzeti létünk vagy nemlétünk kérdése nyomta Rákóczi Ferenc kezébe a kardot.

De a Rákóczi szabadságharcára vonatkozó történelmi emlékek föl kutatása, publikálása közben sem feledkezett el Thaly arról a magasztos eszméről, melynek megvalósítását ifjonti lelkesedéssel élete céljául tűzte maga elébe: — Hozzuk haza Rákóczi Ferencet és töröljük le halhatatlan emlékérről azt a szégyenfoltot, mellyel egy magáról, magyarságáról megfeledkezett satnya nemzedék inkább magamagát bélyegezte meg! Nem is hagyta elaludni ezt az eszmét soha. Ébrentartotta. Agitált mellette szakadatlanul. És az idők teljessége megszülte a napot, melyen a magyar nemzet millióival közös vágyainak, reményeinek teljesülését láthatta. Dicsőséges vezérlő fejedelmünk Rákóczi Ferenc itthon van! Itthon az édes anyja, a magyar nők örök mintaképe, Zrinyi Ilona. Itthon vannak Bercsenyi, Eszterházy, Vay Ádám, Sibrik, a dicső fejedelem hontalanságának és szenvedéseinek hü osztályosai. És Rákóczi megdicsőülésének izzó fényben tündöklő sugarai bevilágítottak Kisásziába Nikomédiába is, hogy utat leljen a hazajövetelre a szenvedések töviskoronájával megkoronázott *kuruc király* Thököly Imre is.

Thaly Kálmán merész álmainak valóráválása: a hősök és martyrok diadalutja Orsovától végig az országon Kassáig, Kézsmárkig volt az ő évtizedek óta lobogó lelkesedésének s valóban hazafias missiójának és fáradságtalan munkálkodásának legszebb, legnagyobb jutalma. S mig Rákóczi Ferenc fejedelelem és bujdosó társai szent hamvainak hazahozatata körül szerzett — mondjuk ki tisztán — halhatatlanul örök érdemei halvány clismeréseképen megyei és városi törvényhatóságok, tudományos társulatok, közintézetek, egyesületek, magánosok nagy sokasága diszpolgársággal, hálaíratokkal és üdvözlő beszédekkel köszöntötték és nap-nap után köszöntik — addig a szívhez nőtt Magyar Történelmi Társulat kebelében azon szerény eszme merült fel, hogy ez az országosan megnyilatkozó hála és elismerés a hazafias cselekedethez méltóképen s a nagy

közönségnek is hozzáférhető maradandó emlékekkel örökíttessék meg.

E célból egy művészi kivitelű plakett elkészítésében állapodott meg a társulat igazgató választmánya, amely Thaly képmását, a Rákóczi kora történetéből vett valamely mozzanattal kapcsolatban ábrázolná. A költségek — beleszámítva az ünnepeltnek szánt 600 korona nyers arany értékű emléklaett árát is — aláírás útján volnának fedezendőek, mi célból az aláírók számára veretendő ezüst- és bronz-plakettek ára darabonként 25, illetőleg 10 koronába állapított meg.

Ennélfogva tisztelettel kérjük tagtársainkat és a hazafiasan érző nagyközönséget, hogy az ügyet magukévá tévén annak sikere érdekében mennél több aláíró gyűjteni sziveskedjenek, hogy ily módon egy maradandó emlékekkel is Ieróhassuk Thaly Kálmán nagy érdemei előtt a hála és elismerés adóját.

Az aláírás útján begyülemendő összeget kérjük legkésőbb a jövő 1908. évi február hó 1-ig a Magyar Történelmi Társulat pénztárába beküldeni, hogy a veretendő ezüst- és bronz-plakettek számáról tájékozva lehessünk,

Budapesten, 1907 október 24-én.

Gr. Teleki Géza s. k.
a M. T. T. elnöke.

Barabás Samu s. k.
a M. T. T. jegyzője.

A kamara közgyűlése.

Évzáró közgyűlést tartotta csütörtökön a kerületi kereskedelmi- és iparkamar Szentkirályi Tivadar alelnök elnöksége alatt. Előadók Szávay Gyula titkár, dr. Rédei és Rác segédtitkárok, dr. Szávay fogalmazó voltak.

Napirend előtt az elnökség tett előterjesztéseket intézkedéseiről és titkár ismertette az időközi hivatali ügyforgalmat.

Aztán következett a közgyűlés főpontja, melyet általános érdeklődés várt; a kamara, főleg a kereskedelmi- és ipari érdekek szempontjából részletes tanulmány és vizsgálat tárgyává tette az adóreform tervezet törvényjavaslatait. Szávay titkár ismertette a reform alapelveit, dr. Rác vette vizsgálat alá a föld-, ház- és jövedelemadó törvényjavaslatait. — Az előadói tanulmányok anyaga a kormányhoz is fölterjesztve lesz, a közgyűlési jegyzőkönyv és évkönyv mellékletül ki nyomva az érdekeltségnek szétküldik. A beható tanulmányokért a közgyűlés az előadónak a kamara elismerését nyilvánította.

A napirend további során még egy nagy jelentőségű ügy került megvitatásra: a szövetkezeti törvény tervezete, melyet a kamara már előzőleg bizottságokban behatóan megtárgyalt. A közgyűlés a kereskedelmi érdekeknek fogyasztási szövetkezetek ellen kellő védelmet, másrészt a szolid hitelszövetkezeteknek sérelme nélkül a visszaélések szabályozását lehetővé tevő módosításokat hozott javaslatba.

Általános érdekű volt az élelmiszer drágaság kérdésében a kamara álláspontjának megállapítása is: összefoglalta a kamara azon irányelveket, azon teendőket, melyek szerint a törvényhozás, a kormány, a főváros, vidéki gócpontok és a közgazdasági társadalom együttes erővel e nagy probléma komplexumot megoldhatja.

Megválasztotta a közgyűlés továbbá a kamara új ciklusára a levelező tagokat, kik közé a közgazdasági és közigazgatási élet kiválóságai mellett beválasztott egy kereskedelmi alkalma-

zottat (Winkler Márton) és egy ipari munkást (Huber József).

Tárgyaltatott a polgári perrendtartás reformjavaslata, mely a kereskedelmi és váltótörvény-széket és a kereskedelmi ülnökök intézményét, továbbá a pereskereskedelmi könyv követelésekre nézve az eddig illetékességet meg akarja szüntetni. E tekintetben a kamara felterjesztést intézett, ezen intézmények változatlan fenntartását kérve, mert megszüntetésüket a hazai kereskedelmi forgalomra felette károsnak itéli.

Ipari érdekű ügyekből jelentősebb az 1908. évre, a kamara kerületben tervezett ipari vándortanfolyamoknak előkészítése: a kerületben 20 városban van ily tanfolyam tervbevéve ismét, cipész és szabó iparosok részére.

Nagyszámu vásár-vámügy és hatóságoknak adott iparjogi szakvélemények után a kamarai segélyek kiadmányozását intézte el a kamara. Több ezer koronára rugó összeget osztott ki a kamara oly ipari és kereskedelmi szakoktatói intézmények támogatására, melyeknek törvény által rendelt fenntartója nincs, így azok fennmaradása válságos.

Zenekedvelők Debreczenben.

A debreczeni zenekedvelők köre annak idején pártolás hiánya miatt megszűnt. Most mozgalom indult, hogy Debreczen zenei élete, tehát városunk kulturális fejlődése érdekében Debreczen zenekedvelői újból tömörüljenek s zenekört alakítsanak.

Erre vonatkozólag vesszük a következő felhívást:

Zenei életünk sivársága általánosan ismeretes. Városunkban az 1895-ik évben alakult zenekedvelők köre ezen segíteni kívánt, midőn 6 éven át a zenekedvelőink művészi szükségletének ellátására semmi fáradságot nem kimélt s a rendelkezésre álló csekély eszközzel városunk zeneigényeit mindaddig lehetőleg kielégíteni törekedett, míg a rendezők ügybuzgalma a tapasztalt közönyön, — mely a tovább működésre szükségelt költség beszerzését is lehetetlenné tette — meg nem tört. Emiatt oszlott föl a kör.

Azóta sajnálattal kellett a zene-estélyeket nélkülöznünk s csak elvétve nyílt alkalmunk valamely művészt körünkben meghallgatni, mert azok városunkat többnyire elkerülték, mivel itt nem volt oly egyesület, mely hangversenyeiket közvetítette, rendezte s anyagilag is biztosította volna.

E hiányban segíteni s zenei életünknek lendületet adni, városunk minden zeneértő és kedvelő tagjának forró óhajtását képezi. Ezen, a zenekörökben általánosan tapasztalt kívánság indított engemet arra, miszerint a városunk zenekedvelőit összehívjam, hogy ez értekezleten tanácskozzanak afelett, vajjon nem látják-e elérkezettnek az időt, hogy társadalmunk zeneértő tagjai tömörüljenek s zenei életünk vezetését, mint arra hivatottak, kezökbe vegyék?

A kezdeményezés megtételét állásomból folyó kötelezettségnek tekintem s ez ok vezetett,

hogy a folyó hó 15-én, vasárnap délután 3 órakor a zenede helyiségében tartandó alakuló gyűlésre az érdeklődőket mély tisztelettel meghívjam.

Fogadja nagyrabecsülésem őszinte kifejezését, mellvel maradtam

Debreczen, 1907 december hó 10-én

Simonffy Emil.

A városi közkórházból.

A kórházi bizottság hétfőn délután ülést tartott, melyen jelen voltak: Körner Adolf tanácsnok elnöke alatt dr. Ujfalussy József kórházi igazgató, főorvos, dr. Tüdős Kálmán városi tiszti főorvos, dr. Kalmár Barna, dr. Horváth Károly, dr. Csikos Sándor, dr. Derekassy István, dr. Somogyi Zoltán, Visky Sándor kórházi gondnok, bizottsági tagok és dr. Tóth Emil.

Délután négy órakor nyitotta meg az elnök az ülést, ami után Visky Sándor kórházi gondnok jelentést tett a kórház által a kórház szükségleteinek szállítására hirdetett pályázat eredményéről.

Négy kereskedő adott be pályázatot, Mayer Jenő, Komlóssy Lajos, Deutsch Lajos és Kontsek Géza. A legolcsóbb ajánlatot a Mayer cég tette s előadó javasolja, hogy ezt a céget bizzák meg a szállítással.

Kalmár Barna dr. hozzájárul az előadó javaslatához.

Ujfalussy József dr. a régi szállító, Kontsek Géza mellett van. A különbség a négy kereskedő árai közt csekély, ezért nem érdemes az eddigi szállítótól megvonni a szállítást.

Tüdős Kálmán dr. óhajtja, hogy kössék ki, miszerint a szállított szappanok magyar gyártmányuak legyenek. A legolcsóbb ajánlattevő mellett foglal állást.

Elnök szavazásra tette fel a kérdést, mire a bizottság úgy határozott, hogy a szállítást a Mayer cégnek adja, mint amely cég a legolcsóbb ajánlatot tette.

Visky Sándor gondnok bejelenti ezután, hogy a kórháznak a szénszállításra kötött szerződése a vállalkozó Salamon Jakab és társa céggel jövő év májusában lejár és a vállalkozó ajánlatot tett a szerződés megújítására.

A vállalkozó a petrosényi szén árát az eddigi 3 korona 30 fillér helyett 4 korona 10 fillérre és a salgótarjáni szén árát a múlt évi 2 korona 85 fillér helyett 3 korona 30 fillérre emelte fel, tekintettel a szénárak emelkedésére. A szerződést három évre ajánja meghosszabbítani.

Tüdős Kálmán dr. kérdi, nem lehetne-e pályázatot hirdetni a szénszállításra.

Visky Sándor előadja, hogy pályázattal nem lehetne eredményt elérni, mivel a salgótarjáni és petrosényi szenek az egész országra szóló szállítását a Salamon cég tartja a kezében.

A bizottság hosszabb eszmecsere után kimondta, hogy a céggel a kötést egy évre megcsinálja, de azt a feltételt, hogy a cég mártonováki szenet is szállíthasson, nem fogadta el, hanem csakis salgótarjáni és petrosényi szenet fogad el. Ugy szintén nem fogadta el a bizottság a cég kikötését a vasuti szállításra vonatkozólag sem, mert Salamon azt a kikötést tette,

hogy a szállítási díjak emelkedését felszámíthassa a városnak.

Visky Sándor javaslatot tett, hogy a különböző pénzügyintézetekben elhelyezett kórházi alapokat összegezzék és a kórházi pénztár kezelésébe adják s hatalmazzák fel a kórház főorvosát, hogy ez összegnek, mely mintegy 2000 koronát tesz ki, a kamatait momentán segélyek céljaira felhasználhassák.

Körner Adolf kívánatosnak tartaná, ha a város közönsége adományokat juttatna a kórházi szegényalapra, mert a kórházból kikerült szegény betegek nagyon rászorulnak a segélyre.

Ezután a kórház megvizsgálásáról szóló jelentést terjesztette elő az elnök.

Tüdős Kálmán dr. előadja, hogy a kórház megvizsgálása alkalmával azt tapasztalta, hogy a kórház bujakóri osztálya tultömött. Ezen az állapoton valahogy segíteni kell.

Horváth Károly dr. kijelenti, hogy a kórház rendkívül szűk és ezért ily tultömött. Most különben is vagy 18—20 új ágyat fognak az osztályban elhelyezni.

A bizottság elhatározta, hogy a kórház szűk voltáról jelentést fog tenni a közgyűlésnek és egyúttal kérni fogja a közkórház sürgős kibővítését.

Az ülés délután 6 órakor ért véget.

Népházak.

Azok a szociális reformok, amelyek a munkásnép anyagi helyzetének javítására szolgálnak, évről-évre fokozottabb mértékben veszik igénybe államháztartásunkat s egyre növekedik az a kiadás, amelyet a munkásnép anyagi helyzetének, erkölcsi és szellemi javainak kihasználására fordít az ország. Egészséges, olcsó munkáslakások létesítésére törekednek ma minden államban és ebben a törekvésben előljár Németország sok munkásszervezete, szövetkezete s egyéb jóléti intézménye.

Nálunk ezen a téren a földmivelési kormány munkálkodik, s a munkáskérdés megoldásának szempontjából fontos eredmények járnak törekvései nyomában. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter kezdeményezésére olcsó munkás- és cseléd-lakások épülnek országszerte s a vármegyék is teljes erővel támogatják a földmivelési kormányt abban a törekvésében, amely a munkásoknak olcsó és kényelmes lakóhelyet biztosít.

A földmivelési kormány ezidei költségvetésében egy új tételre akadunk, mely a gazdasági munkás- és cselédlakások rovatában 50.000 koronával szerepel s amely összeg Népházak létesítésére fog szolgálni.

Az elnevezés új, a cél azonban, amelyet a Népház szolgálni kíván, régi és jogos óhajtás. Mert nem elég a munkás anyagi helyzetét lehetőleg javítani, arra is kell törekedni, hogy a munkásnép elkerülje azokat a veszedelmeket, amelyek leselkednek reá a koresmákból, a mulatóhelyekből, ahová fáradtságosan megszerzett keresményének javarészét viszi.

Ismeretes az a lelket és testet egyaránt mértelyező hatás, amelynek minden munkás ki van téve, amikor házon kívül a koresmákban öli el nemesak szabad idejének, de a munkára szánt időnek nagy részét. És ha már van is otthona, könnyen hagyja el, hogy máshol keressen szórakozást.

A Népházak létesítésének az a célja, hogy leszoktatja a munkásnépet a koresmázásról. A Népházakban lesznek elhelyezve azok az intézmények, amelyeket a munkások érdekében alkottak. Ott fogja megtalálni a segélypénztárt, a népkönyvtárt, a munkásközvetítést, hogy könnyen hozzáférjen mindenhez, amit az ő javára alkotott az állam és a község keze.

A népkönyvtárak a munkások erkölcsi érdekeinek hathatós támogatói, műveltségük színvonalának emelésére alkalmasnak bizonyult eszköz, amely a népies felolvasásokkal együtt

máris számottevő eredménnyel gazdagította azt a törekvést, hogy a munkásnép szellemi és erkölcsi érdekei istápolás nélkül ne maradjanak.

Nemrégiben a munkásjóléti kiállításon láttuk azt a könyvtárt, amelyet a földmivvelésügyi minisztérium munkásügyi osztálya állított össze a népies nyomtatványokból, amelyekkel a népkönyvtárakat ellátják. Csupa hasznos, okos és szükséges tudnivalók, nagy szakavatottsággal összeválogatott kincsei a népies irodalomnak, amelyekből a munkásnép szellemi ereje táplálkozik. A földmivvelési kormány költségvetésében 50.000 korona szerepel azokra a kiadásokra, amelyeket Darányi Ignác földmivvelésügyi miniszter a népies irodalom és a sajtó támogatására szánt. Ebből a pénzből szaporítják a népies nyelven irt könyvek számát s tartják fenn azokat a tanulságos folyóiratokat, amelyek a munkások között a hazafias eszmét terjesztik, megismertetik őket a világ eseményeivel, lerontják azokat a tévtanokat, amiket a szocialista sajtó terjeszt és hirdet a munkásnép között.

Bizonyos, hogy ennek a sajtónak nagy része van abban, hogy országszerte hazafias czélú munkásszervezetek alakultak, amelyek napról-napra szélesebb munkástömegeket csoportosítanak amaz eszmék szolgálatába, amelyek a magyar haza iránti szeretetre tanítják a munkást s a nemzetköziségtől mindjobban eltávolítják őket.

Mindazt, amit a hazafias munkásirodalom termelt, azt a Népházakban fogja megtalálni a dolgozó ember, akinek számára az új intézményt készítik.

Hirek.

— Pénzügyi palota építése. Wekerle Sándor pénzügyminiszter megbízásából Margittay miniszteri tanácsos szerdán Debreczenbe érkezett és az illetékes faktorokkal hosszan és behatóan tárgyalta az új pénzügyi palota építése ügyében. A polgármester hivatalos helyiségében volt az értekezlet, amelyen jelen voltak: Wespriény Zoltán főispán, Kovács József polgármester, Kovács Gyula alispán, Fauszt Elek pénzügyigazgató, Latinovics Mihály államépítészeti főmérnök, dr. Magoss György, Szilágyi Imre, Vecsey Imre és Aczél Géza. A tanácskozás d. u. 3 órától este félhét óráig tartott. Többféle terv és telek került szóba, de végleges megállapodásra nem jutottak. Wekerle oly módon kívánja a kérdést megoldani, hogy a pénzügyi palota és a vármegyeháza egy helyre építtessék, mivel a tervezett új adókönyv értelmében a megyei törvényhatóság még szorosabb összeköttetésben lesz a pénzügyigazgatósággal és így az együtt működés megkönnyíthető lesz.

— A Csokonai körből. A Csokonai-kör f. hónap 18-án felolvasó ülést tart. Fiók Károly, a kollégium filologiai tanára szemelvényeket mutat be a szanszkrit irodalomból; utána Koncz Ákos tb. tanácsnok „Az arany asszony“ címen debreczeni tárgyú elbeszélést olvas fel, Molnár István dr. Verlaine, a jeles francia költő műveit mutatja be, végül Gál Zoltán beszél apróságokat a divatról.

— Kinevezés. A király Hoffmann József törvényszéki bírónak, igazságszolgáltatásunk egyik kiváló tagjának az ítélőtáblai birói címet és jelleget adományozta. A kinevezés híre az egész városban osztatlan örömet keltett.

— Révész Bálint özvegyének temetése. Nagy részvét mellett temették el f. hónap 10-én néhai Révész Bálint püspök özvegyét. A tiszteletreméltó és minden női erényekben ékeskedő urasszony magas kort ért

el, míg végre visszaadta lelkét Teremtőjének. Temetésén megjelent Wespriény Zoltán főispán, Kovács József polgármester, a városi tanács több tagja és a közönség ezrei. Kihült porhüvelyé felett Szele György lelkész mondott szívhöz szóló gyászbeszédet.

— Új találmány. Moskovits József férfiszabó érdekes találmányára kapta meg a szabadalmat. Egy biztonsági zseb az, amelyet minden ruhán úgy lehet alkalmazni, hogy benne az értéktárgyak gondosan elzárhatók és sem kivenni, sem valami zsebmetszőnek a zsebet kivágni nem lehet.

A találmányzseb szövetlemezből készül és a zsebbe úgy illeszthető be, hogy annak csupán a záró kis része áll ki. A szövetlemez zsebből aztán a kabátban négy irányban húzódik el a biztonsági kapocs.

Az érdekes találmány hamar gyakorlativá válik, mert nem lehet rá eset, hogy azt a zsebet akármilyen zsebmetsző is kivághassa. Ügyesen, ötletesen van beállítva s a mi a fő, hogy a kabátot nem nehezíti.

A sikerült találmány Moskovits József feltaláló szabadalma.

— Zászlóavatás. A hajdumegyei negyvennyolcas és függetlenségi párt új zászlóját holnap avatják fel. A zászlóanyai tisztet Wespriény Istvánné urasszony vállalta el. Az ünnepségre a rendezőség a következő meghívót bocsátotta ki:

A hajdúvármegyei függetlenségi és 48-as párt 1907. évi december hó 15-én délelőtt 10 órakor Debreczenben az „Arany-Bika“ szálló nagytermében tartandó diszközgyűlésén nagyságos Wespriény Istvánné urnő, mint zászlóanya védősége mellett zászlóavató ünnepséget rendez a következő programmal:

1. A diszközgyűlést megnyitja Wespriény István pártelnök.
2. A zászlóanya meghívása küldöttség útján és fogadtatása.
3. Himnusz. Énekli a hajduböszörményi, hajdunánási és hajduszoboszlói daloskörök együttes kara.
4. Ünnepi beszéd. Tartja dr. Baltház Dezső.
5. A zászló felavatása a zászlóanya által.
6. „Bocskay zászlója“ óda. Irta és előadja dr. Benedek János.
7. Szózat. Énekli a hajduböszörményi, hajdunánási és hajduszoboszlói daloskörök együttes kara.
8. A diszközgyűlés bezárása.

A diszközgyűlés után délután 1 órakor társas ebéd lesz az „Arany-Bika“ nagytermében.

— Méliusz- és a többi nagy ősök siremlékeit kutató bizottság Oláh Károly tanácsnok elnöklése mellett tegnap ülést tartott. Ez ülésen Löfkovits Arthur muzeumi igazgató leszámolt a Méliusz sirja keresése körül okt. 5—11. napjain felmerült kiadásokról, amelyek a siremlékek beszállításával együtt 175 K 04 fillért tesznek. Ezután a bizottság a városi muzeumnak ezen ásatásokról szerkesztett kimerítő jelentését tárgyalta s elhatározta, hogy azt a muzeummal egyetértve rajzokkal és térképekkel illusztrálva külön füzetben kinyomatja s minden érdekelt és érdeklődő testületeknek, illetve ezek tagjainak megküldi. Tavasz kinyitásával a Kossuth-utcai temető legnagyobb dombján, ahová Debreczennek sok egyházi- és világi kitűnőségét temették a múlt századokban, a kutatást tovább folytatja; az egész dombot tervszerűen felásatja. Az egyházkerülettől, a presbiteriumtól s a városi tanácstól kérni fogja, hogy felhívást intézzenek azokhoz, akik e régi nagynevű ősök nyugvó helyeire és emlékeire nézve adatokkal rendelkeznek, hogy azokat a bizottsággal közöljék. — Balogh Ferenc hittanár, egyháztörténet-tudós, a bizottságnak is tagja, a kinyomatandó jelentésről ekképen nyilatkozott annak szerkesztője előtt: „Már is többet látunk, mint eddig láttunk s lehet még többet fogunk látni. Az a mécses, amit ön (t. i. a jelentés szerzője), gyújtott az ősök sirja fenekén, talán nagyobb világosság első sugára leend“.

— Könyvvezetői állás a városi nyomdánál. A tanács keddi ülésén elhatározta, hogy a város könyvnyomdájánál könyvvezetői állást szervez. Erre vonatkozólag pályázatot hirdetnek, mely december 25-én jár le. Az állás 2000 korona törzsfizetés és 400 korlábér javadalmazással van egybekötve.

— Képvásárlások. A képkiallitáson kiállított képek közül a városi tanács megvette Margittay Tihamérnak „Ugratás“-át és Rottmann „Sári tréfál“-ját. Kovács József polgármester Mucknak egy képét és Magoss György dr. főgyógyász Ruboviss Márk „Alkonyát“ vásárolta meg.

A kivándorlás. A belügyminiszter a hazatérők dolgában valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez körrendeletet intézett, amelyben rámutat arra, hogy az amerikai válság következtében tömegesen térnek haza azok, akik az utóbbi évtized folyamán az Egyesült-Államokba kivándoroltak. Megbízható adatok szerint Hamburgból 6000, Brémából 3870, Anversből 2300 visszavándorló érkezik meg e héten. Ezeknek körülbelül fele a magyarok közül kerül ki. Az Egyesült-Államokban beállott gazdasági válság és az annak kényszerítő hatása alatt bekövetkezett tömeges visszavándorlás — mondja a körrendelet — az itteni hatóságokra fölülte fontos és sürgős feladatot ró. Gondoskodni kell arról, hogy mindazok, kik részint azért, mert e válságról még tudomásuk nincs, másrészt talán, mert jelentőségéről és terjedelméről nem helyesen lettek tájékoztatva és most készülnek kivándorlásra, szándékukról lebeszéltesse. Az ország többi pontjáról jött jelentések szerint ugyanis, bár a kivándorlásra fölkészültek tulnyomó részét a riasztó hírek visszatartják és legtöbbje már is elhatározta, hogy a viszonyok kifejlődését megvárja, mégis nagyobb számban akadnak olyanok, kik valószínűleg lelketlen ügynökök sugalmazásaira hallgatva, a kikötővárosok felé megkezdték utjukat. A körrendelet ezért felszólítja a hatóságokat, hogy az utleveleket kért, vagy nyert embereket s általában a lakosság ama rétegeit, melyek napilapok útján az eseményekről tudomást nem nyerhetnek, kellő alakban kimerítően tájékoztassák s komolyan és nyomatékosan figyelmeztessék, hogy kivándorlásuk által ez idő szerint csupán anyagi károsodásuknak s testi épségük veszedelembesodrásának teszik ki magukat. Gondoskodni kell arról is, hogy a visszavándoroltak közül mind azok, kik vagyon, vagy hozzátartozók hiányában már visszaérkezésük pillanatában napi munkára lesznek utalva, a hatóságok részéről kellő támogatást nyerjenek és részökre képességöknek megfelelő munka lehetőleg biztosítsák.

— **Értesítés.** Alólirott előljáróság ezennel értesíti a debreczeni izr. szent-egylet tagjait, hogy az egylet választóinak az 1908-ik évben megejtendő választásokra érvényes betűrendes névjegyzékét az alapszabályok 64. és 75. §-ai értelmében összeállította és azt 10 (tiz) napi időtartamra, vagyis f. évi december hó 17-ik napjáig bezárólag az egyleti irodában (József. kir. h.-u. 26. sz.) közszemlére kitette, mely idő alatt akár jogosulatlan kihágás, akár jogtalan felvétel miatti felszólamlások ugyanott írásban benyújthatók. Debreczen, 1907 december hó 5-én. A debreczeni izr. szent-egylet előljárósága.

— **Szemétegető telep Miskolczon.** Miskolczi tudósítónk írja hogy Szentpáli István dr. polgármester e napokban mutatta be a városi képviselőtestületi tagoknak a város két új intézményét, a szemétegető telepet és a jéggyárat. Mindkét intézmény létesítése élénk biznysága annak, hogy Miskolcz városa egyike az ország legnagyobb kereskedelmi és ipari városainak. Szemétegető telepe — a nem működő fiúmeit kivéve — első az országban. Vigner Gyula miskolczi iparfelügyelő állította össze s oly tökéletesen működik, hogy egy kazánal már is 60 lóerőt fejt ki s mire a második kazán fölépül, 120 lóerővel fog dolgozni. Eddig Bécsből, Triesztből és Kopenhágából jelezték, hogy meg fogják tekinteni a telepet. A szemétegető hajtja a

közeli jéggyárat és ez fogja hajtani a tavasszal építendő vízvezetési és csatornázási művek gépeit is, ami által a város évenként óriási összegű megtakarítást fog nyerni s a szemetet is megsemmisíti. A jéggyár naponta 100 métermázsas jeget képes előállítani. Mindkét intézmény létesítése Szentpáli István dr. polgármester érdeme.

— **A karácsony előtti vasárnapi munkaszünet felfüggesztése.** Néhány nappal ezelőtt megirtuk, hogy a kereskedők körében nagy megütközést keltett a kereskedelemügyi miniszternek az az intézkedése, hogy a karácsony előtti vasárnapi munkaszünetet nem akarja felfüggeszteni. A miniszternek ez az elhatározása arra birta Sándor Pál országgyűlési képviselőt, hogy kérdést intézzen a munkaszünet felfüggesztése dolgában, azonban törölte az interpellációt, mert a miniszter úgy oldotta meg a dolgot, hogy december 22-én déli 12 óráig nyitva lehetnek az üzletek.

— **Gyárosok gyűlése Debreczenben.** A magyar gyáriparosok országos szövetsége csak nemrég alakította meg a fiókját Debreczenben s az ipari életnek máris jelentékeny faktora lett. A felszínre kerülő kérdéseket mindig állandó figyelemmel kíséri és irányítja. Nagyszerűnek ígérkezik a szövetség legközelebbi gyűlése is, melyen nagyszabású ügyek kerülnek Debreczenbe. De még ezekből is ki kell emelnünk Szántó Győző Debreczenben társas kerttelepnek létesítésére vonatkozó indítványát, mely közfigyelemre tarthat számot. A meghívó szövege a következő: A debreceni fiók f. év december hó 18-án délután 2 órakor a kereskedelmi és iparkamara kistanácstermében tartandó ülésére a tagokat meghívja Szántó Győző elnök. Tárgysorozat: I. Elnöki jelentés. Központ működéséről. — Kivándorlási ankét. — Bevándorlás. — Munkásbiztosító pénztár megalakulása. — Pécsi kiállítás. — Szabadalmi kiállítás. — Londoni kiállítás. — Személyi ügyek. II. Adóreform. Ismerteti dr. Hegedüs Loránt M. Gy. O. Sz. Igazgatója. III. Debreczen iparpolitikája. IV. Társas kerttelepek. Ismerteti Szántó Győző elnök. V. Műszaki kamarák. VI. Kövezetvám ügyek. VII. Vasuti ügyek. VIII. Indítványok.

Megyei tisztújítás Csanádban. Csanád vármegye törvényhatósága, a héten tartotta meg Návay Tamás főispán elnöklésével általános tisztújító közgyűlését. A közgyűlésen a megyebizottsági tagok igen nagy számmal vettek részt. A gyűlés megnyitása után Hervay István alispán bejelentette a tisztikar lemondását s átadta a vármegye pecsétjét Návay Tamás főispánnak, a ki meleg, elismerő szavakkal emlékezett meg a tisztikarnak a nemzeti küzdelem alatt tanusított hazafias magatartásáról. Ezután elvégezték a választást. Alispánná egyhangulag újra megválasztották Hervay Istvánt, a ki nyomban letette a főispán kezébe az esküt, átvette tőle újra a megye pecsétjét s lelkes beszédben különösen szociális törekvéseket hangoztatva a közgazgatás és a tisztikar jövő programjáról szólott. A tisztikar megalapítása a következőleg történt: főjegyző lett: Tarnay Ivor, I. aljegyző: Vajda Jenő, II. aljegyző: Tarnay Jenő, III. aljegyző: Vertán Endre, árvaszéki elnök: Haasz Sándor dr., árvaszéki ülnökök: Tarnay Ákos, Petrovics György dr. és Bánffy József; tisztifőgyógyász: Dózsa Sámuel dr., főszolgabírók a középponti járásban: Thaisz Géza, a nagylaki járásban Petrovics Mihály, a battonyai járásban: Spilka Anta I, a kovácsházi járásban: Kövér Béla. Szolgabírók: Elacz Béla, Szilágyi Kámán, Urbanics Kálmán és Elesanszky Kázmér dr. A vármegye régi tisztviselői közül kimaradt a választáson Szojka Kálmán nagylaki járási főszolgabíró, a ki a vármegye közönségének bizalmát a nemzeti küzdelem alatt tanusított magatartásával veszítette el. A közgyűlés végén Justh Gyula hosszabb beszédben emlékezett meg a vármegye tisztikarának a nemzeti küzdelemben tanusított magatartásáról s biztosította az ujonnan megválasztott tisztikart a megyebizottság mindenkori támogatásáról.

A füst a nagyvárosok levegőjében. Rubner, berlini tanár, az idei nemzetközi közegészségügyi kongresszuson tartott előadást, amelyben kijelentette, hogy a nagyvárosok levegőjének megrontásában a kőszén vagy barnaszén elégekör képződött korom és gáz játszsza a főszerepet. Megállapíthatni a levegőben lebegő korom mennyiségét. Berlinben 1 köbcentiméter levegőben 0.140 milligramm korom van. A városi levegőben több szénéleg van, mint a vidékiben; vannak benne illékony, elégethető szénvegyületek is. Amely nagyvárosban csak kőszénnel, meg barnaszénnel tüzelnek, annak levegőjében kénessav (a berlini levegőben 1.5—2.0 ezredgramm 1 köbcentiméterben), továbbá jelentékeny mennyiségű salétromsav van. E szennyeződések jelentékenyen megváltoztatják a légkör fizikai sajátságait és e révén közvetve ártanak a higienes viszonyoknak. Fontos ezen levegőállapot folytonos ellenőrzése, ami az egészségügyi közigazgatás feladata. A városok építési szabályzatában arra kell törekedni, hogy az újabb gyártelepek olyan helyre kerüljenek, ahol a kellő elvezetés a legbiztosabb, A rendőrhatalóságoknak pedig kötelessége lenne, hogy szigorubban felügyeljenek a kémények erős füstölésére. A közönséget fel kell világosítani a füsttel való levegőszennyeződés ártalmas voltáról.

Ambrus Zoltán-Naptár. A Révai Testvérek Irod. Intézet R-T. ez alatt a cím alatt adta ki a Révai Kalendárium 1908. évi folyamát. S ezentul évről-évre változó, egy-egy fontos irodalmi mozzanathoz fűződő lesz a cím. Annak a törekvésnek akartak a kiadók ezzel kifejezést adni, hogy ezt a páratlanul kedvelt naptárt fokoztatabb mértékben állítsák a jeles irodalmi alkotások propagálásának a szolgálatába. A törekvés dicséretes s a kezdet szerencsés, mert hiszen kétségtelen, hogy Ambrus Zoltán összes munkáinak a megjelenése a modern magyar irodalmi élet egyik legjelentősebb eseménye. Az Ambrus Zoltán-Naptár olvasmányi része teljesen Ambrus Zoltán írói egyéniségének a méltatásával foglalkozik; a maga kerekdedségében érdekes, összeállításában ötletes olvasmány ez a mozaik, melynek apró köveit irodalmunknak jelesei szolgáltatták. Az olvasmányi részt a magyar irodalom bő ismertető jegyzéke követi. A naptár külső kiállítása jó izlésre vall s ily kiadványoknál meg nem szokottan előkelő. Az Ambrus Zoltán-Naptárt a kiadóhivatal — VIII., Üllői-ut 18. — ingyen küldi meg azoknak, a kik levelezőlapon kéri.

17,986—1907. sz.

Árverési hirdetemény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező:
a város közvetlen közelében a cs. és kir. huszár-
laktanyával szemben fekvő két hold 1545 négyszögöl
terjedelmű Hegedüs-féle majorsági föld az 1908. évi
október 1-től kezdődő három évre;

továbbá a Baranyai-féle ház 22 hold 864 négy-
szögöl onodódi földje az 1908. évi október 1-től kez-
dődő hat évre;

a Hatvan-utcai tilalmas nevű 103 hold 1555 négy-
szögöl területű föld vagy legeltetés, vagy szántás-
vetés céljaira az 1908. évi október 1-től kezdődő hat
évre a f. évi december hó 17-ik napján délelőtt 9
órákor a városháza nagytermében tartandó nyilvános
árverésen hasznbérbe adadni fognak.

Erről az árverelni szándékozók azzal értesített-
nek, hogy az árverési feltételek a város számvevői
hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Árverelők kötelesek a kikiáltási ár 10% bánatpénzt
készpénzben az árverelő bizottságnál letenni.

Debreczen, 1907 december 2.

A városi tanács.

17,991.
1907.

Árverési hirdetemény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező
Rickl Gizella-féle 11 hold 496 □öl, Szikszay-féle
1 hold 1499 □öl és Vásári-féle 2 hold 478 □öl
kiterjedésű földek f. évi dec. hó 17-én d. e. 9 óra-
kor a városháza nagytermében tartandó nyilvános
árverésen eladatni fognak.

Miről az árverelni szándékozók azzal értesit-
tetnek, hogy az árverési feltételek a számvevő-
ségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és
hogy bánatpénzül a kikiáltási árnak 10%-a kész-
pénzben az árverelő bizottság kezéhez leteendő.

Debreczen, 1907 december hó 9-én.

A városi Tanács.

17,999. és 17,295.
1907.

Árverési hirdetemény.

Debreczen szab. kir. város tulajdonát képező
575 □öl területű Bornyász-féle homokkerti szőlő
a rajta levő épületekkel együtt, a f. évi dec. hó
17-én d. e. 9 órákor a városháza nagytermében
tartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Miről az árverelni szándékozók azzal értesit-
tetnek, hogy az árverési feltételek a számvevő-
ségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és
hogy bánatpénzül a kikiáltási árnak 10%-a kész-
pénzben az árverelő bizottság kezéhez leteendő.

Debreczen, 1907 december hó 9-én.

A városi Tanács.

18,741.
1907.

Pályázati hirdetemény.

Debreczen szab. kir. város könyvnyomda-
vállalatánál ujonnan szervezett *könyvvezetői* állásra
pályázat hirdettetik.

Ezen állás 2000 (Kettőezer) korona fizetéssel,
400 (Négyszáz) korona lakbérrel s mindenkor 5—5
évi szolgálat után 100—100 (Egyszáz) korona kor-
pótlékkal van egybekötve.

A megválasztandó a városi nyugdíjintézetnek
tagja lesz s az évi tiszta hasznból 2 (Kettő) %
jutalékban részesül. — Fizetését és korpótlékát
havonként, lakbérét ¼ évenként előre kapja.

Pályázhatnak mindazok, kik a kettős könyv-
viteli teendőkben teljes jártassággal bírnak, mér-
legképesek. Gyakorlati kereskedelmi képzettség-
gel bírók, első sorban pedig a nyomdai, papír,
könyv, vagy más rokon szakmában már működ-
tek, előnyben részesülnek. — Az állás lehetőleg
1908. évi január hó folyamán elfoglalandó.

Pályázati kérvények bezárólag f. évi decem-
ber hó 27-ik napjának déli 12 órájáig a polgár-
mesteri hivatalban adadandók be.

Debreczen, 1907 december hó 9-én.

A városi Tanács.